

نسخه معلوماتی در مورد پروگرام ملی کنترل ایدز

تجلیل از روز جهانی ایدز سال 1387 هجری خورشیدی

دیدگاه پروگرام ملی کنترل ایدز

کاهش انتشار، مرگ و میر، بدبینی و تبعیض ناشی از ای وی در کشور

ماموریت پروگرام ملی کنترل ایدز:

پائین نگهداشتن شیوع وقایع مثبت ای وی و ایدز در کشور

هدف پروگرام ملی کنترل ایدز

کاهش شیوع وقایع مثبت ای وی و ایدز (پائینتر از 0.5%) در جامعه الی برج جدی سال ۱۳۸۹ هجری شمسی (اخیر سال ۲۰۱۰ میلادی) تا از میزان مرگ و میر ناشی از ای وی و ایدز کاسته شود

مقاصد پروگرام ملی کنترل ایدز

مقصد اول: تقویت معلومات ستراتیژیک جهت سوق دهی انکشاف پالیسی ها، پلانگذاری و تطبیق برنامه ها

مقصد دوم: حصول تعهد سیاسی و جذب منابع جهت تطبیق ستراتیژی ملی ای وی و ایدز

مقصد سوم: ایجاد هماهنگی جهت پاسخگویی مشترک در برابر ای وی و ایدز و انکشاف ظرفیت کاری ادارات ذیربط

مقصد چهارم: بلند بردن آگاهی عامه در خصوص وقایع و کنترل ای وی و ایدز و تأمین دسترسی همگانی به معلومات در رابطه به ای وی و ایدز، به خصوص برای گروه های در معرض خطر بلند و طبقات آسیب پذیر جامعه

مقصد پنجم: تأمین دسترسی به خدمات وقایوی و معالجوی برای گروه های در معرض خطر بلند و افراد آسیب پذیر.

مقصد ششم: تقویت ظرفیت کاری سکتور صحتی در تطبیق مجموعه اساسی خدمات HIV&AIDS در چوکات مجموعه ابتدائی خدمات صحتی (BPHS) و مجموعه اساسی خدمات شفاخانه EPHA

ای وی و ایدز در افغانستان و پروگرام ملی کنترل ایدز

افغانستان به خطر بلند اپیدمی ای وی مواجه است. خوشبختانه، شیوع ای وی در حال حاضر در کشور پائین است، ولی با آنهم افغانستان بنابر فکتور های متعدد در معرض خطر بلند ای وی قرار دارد؛ این فکتور ها مشتمل اند بر سه دهه جنگ متداوم، بیجا شدن تعداد زیاد مردم در داخل و خارج کشور، اقتصاد ضعیف، کشت

کوکنار، استفاده زرقی مواد مخدر، عدم رعایت کافی اهمتومات در انتقال خون و استعمال سرنج و غیره. موجودیت فکتور های متذکره مقامات دولت افغانستان را واداشت تا اقدامات عاجل را رویدست گیرد و از شیوع سریع و ممکنه اچ ای وی در افغانستان جلوگیری بعمل آید. بمنظور رسیده گی به این چالش، پروگرام ملی کنترول ایدز در سال ۱۳۸۲ در چوکات وزارت صحت عامه ایجاد گردید.

وزارت صحت عامه و پروگرام ملی کنترول ایدز از طریق یک پروسه جامع در مشوره وسیع با مراجع ذیربط و همناهان بین المللی چهارچوب ستراتیژیک ملی اچ ای وی و ایدز (۲۰۰۶-۲۰۱۰ میلادی) را منحیث دیدگاه وسیع و هدف ستراتیژیک بمنظور رسیده گی و کاهش اثرات اچ ای وی و ایدز در کشور، طرح نمود. متعاقباً در سال ۱۳۸۶ هجری شمسی پلان عملیاتی جهت عملی ساختن چهارچوب ستراتیژیک متذکره طرح گردید. پروگرام ملی کنترول ایدز تمام امورات کاری و پروژه های مربوطه خویش را در چوکات این ستراتیژی تنظیم نموده است.

از بدو تاسیس پروگرام ملی کنترول ایدز تا الحال که ۷ سال از آن میگذرد، پروگرام ملی کنترول ایدز بصورت تدریجی فعالیت های خویش را در قسمت عرضه خدمات از لحاظ کمی و کیفی افزایش داده است. تمویل کننده گان عمده پروگرام ملی کنترول ایدز عبارتند از بانک جهانی (World Bank)، صندوق وجهی جهان (Global Fund) و اداره انکشاف بین المللی ایالات متحده امریکا (USAID). سایر همکاران در این عرصه عبارتند از UNODC، UNICEF، WHO، UNFPA، UNHCR و WFP و سایر ادارات ملی و بین المللی.

مرکز مشوره دهی و آزمایش داوطلبانه در کابل

در حال حاضر پروگرام ملی کنترول ایدز خدمات را از طریق ۲۴ قرارداد با موسسات ملی و بین المللی در ۸ ولایت عمده بشمول کابل، غزنی، هرات، کندهار، جلال آباد، کندز مزار شریف و بدخشان عرضه مینماید. به تعداد ۱۰ باب مرکز مشوره دهی و آزمایش داوطلبانه یا VCCT، ۱۵ باب مرکز عرضه خدمات اولیه یا Drop-in-Centers، و ۲ باب مرکز تداوی اچ ای وی یا ART در کابل و هرات بصورت فعالانه خدمات را عرضه میدارند. تا اکنون ۵۵۶ واقعه مثبت اچ ای وی از طریق مراجع مختلف ثبت و گزارش شده است و ۷ تن از باعث ایدز زندگی خود را از دست داده اند.

دست آورد های عمده پروگرام ملی کنترول ایدز افغانستان طی سالهای ۱۳۸۷ و ۱۳۸۸ هجری شمسی مطابق سالهای ۲۰۰۸ و ۲۰۰۹ میلادی

دربخش جلب حمایت و ارتبایط:

- ❖ تدویر جلسات متعدد با مسئولین بلند پایه حکومتی به منظور جلب حمایت از پروگرام ملی کنترول ایدز.
- ❖ طرح پالیسی تداوی معاوضوی اوپیوئید (Opioid Substitution Therapy) و تائید آن از جانب گروپ مشورتی صحت و تغذیه وزارت صحت عامه.
- ❖ تدویر جلسات کمیته هماهنگی اچ ای وی و ایدز افغانستان بمنظور ایجاد هماهنگی در پاسخدهی به اچ ای وی و ایدز میان سکتور ها و مراجع ذیربط.
- ❖ اعلان جایزه سال ۱۳۸۸ برای آنعده رسانه هاییکه درمورد آگاهی دهی اچ ای وی و ایدز فعالیت بیشتر مینمایند.
- ❖ برگزاری روز جهانی ایدز سال ۱۳۸۷.
- ❖ تدویر میز مدور بمناسبت روز جهانی ایدز سال ۱۳۸۷ و نشر آن از طریق تلویزیون.
- ❖ تولید درامه های کوتاه رادیویی و تلویزیونی به مناسبت روز جهانی ایدز و نشر آن از طریق تلویزیون های مختلف
- ❖ طرح آدرس نامه (دایرکتوری) تمام مراجع ذیربط پروگرام ملی کنترول ایدز

❖ ترتیب و توزیع ۲۲۰۰ عدد نسخه معلوماتی، ۳۸۰ عدد پوستر و ۵۰۰ عدد نشان (فیته سرخ) اچ، آی، وی و

نمای از پروگرام آموزشی در مورد اچ آی وی و ایدز

❖ نشر پیام های مربوط به اچ، آی، وی و ایدز جهت کاهش تبعیض و بدبینی در برابر افرادی که با اچ، آی، وی و ایدز زندگی مینمایند.
❖ مرور رسانه ها: آغاز پروسه مرور رسانه های افغانستان بمنظور ارزیابی چگونگی انعکاس اچ آی وی و ایدز در رسانه های افغانستان
❖ آموزش ۶۰ تن مسئولین ارتباط همگانی (ژورنالیستان) از آژانس های مختلف خبری در مورد اچ آی وی و ایدز
❖ تدویر پروگرام آموزش آموزگاران برای تطبیق کنندگان ستراتیژی کاهش اضرار و وزارت خانه های ذیربط

در بخش تقویت سرویلانس اچ آی وی و سیستم ملی نظارت و ارزیابی

- ❖ اجرای سرویلانس توحیدی سلوکی و بیولوژیکی یا IBBS نزد معتادین زرقی مواد مخدر، درپوران موترهای باربری، محبوسین و سایر گروپ های در معرض خطر بلند.
- ❖ اجرای مطالعه سطح آگاهی، روش و اجراءت (KAP) صاحب نظران.
- ❖ طرح فورم های متعدد بمنظور جمع آوری اطلاعات مربوط به برنامه کاهش اضرار، کاهش خطرات و آزمایش خون و مشوره دهی و تدویر ورکشاپ معلوماتی برای موسسات تطبیق کننده و پرسونل مراکز مشوره دهی داوطلبانه.
- ❖ طرح فورم نظارتی و آزمایش آن در ساحه.
- ❖ آغاز کار ۳ سروی شامل سروی مصونیت خون در هشت ولایت کشور، سروی سلوک پر خطر در سرتاسر کشور و سروی خطر و آسیب پذیری اچ آی وی و ایدز در عودت کننده گان.

اقدامات ویژه در خصوص سلوک های پر خطر (مانند استعمال مواد مخدر از طریق زرقی)

- ❖ به تعداد ۷ قرار داد اقدامات ویژه در خصوص کاهش اضرار با موسسات غیر دولتی به امضا رسید.
- ❖ ۱۳۳۹۵۲ سرنج برای کسانیکه از طریق زرقی مواد مخدر استعمال مینمایند توزیع گردید که از آنجمله ۱۰۶۴۵۲ سرنج از طریق تیم های سیار ساحوی توزیع شده است.
- ❖ برای ۱۴۲۷ تن ذکور و ۴ تن اناث که مواد مخدر را از طریق زرقی استعمال مینمودند و همچنان برای ۲۹۱۴ تن استعمال کننده گان غیر زرقی مواد مخدر از طریق تیم های سیار و مراکز اولیه، خدمات عرضه گردید.
- ❖ برای ۱۶۹۵۵ تن بصورت انفرادی و برای ۲۷۰۰۱ تن بصورت گروهی در مورد جلوگیری از استعمال مواد مخدر و اچ آی وی مشوره دهی صورت گرفت. مزید بر آن برای ۱۶۱۸ تن عضو فامیل های استعمال کننده گان زرقی مواد مخدر مشوره دهی صورت گرفت.
- ❖ جواز نامه تورید میتادون برای اولین بار در افغانستان صادر گردید.
- ❖ ورکشاپ ملی برای سکتور ترانسپورت در همکاری نزدیک با رئیس عمومی ترانسپورت و اتحادیه ترانسپورتی دایر گردید.
- ❖ به تعداد ۲۰۰۰۰ بسته ای آزمایش اچ آی وی به بانک مرکزی خون از طرف پروگرام ملی کنترول ایدز فراهم گردید.

در بخش منجمنت پروگرام و ارتقای ظرفیت ها

- ❖ وزارت صحت عامه تفاهم نامه ای را با موسسه غیر دولتی ام دی ام (MDM) در قسمت گشایش مرکز آموزشی کاهش اضرار، به امضا رسانید.
- ❖ بیشتر از ۱۰۰۰ تن از بخش های مختلف در مورد اچ ای وی و ایدز آموزش دیدند.
- ❖ رهنمود های مختلف در رابطه به توبرکلوز و اچ ای وی، کاهش اضرار، تداوی ضد ویروسی، امراض مقاربتی جنسی، تداوی معاوضوی اوپیوئید و رهنمود آزمایش اچ ای وی ترتیب گردیدند.
- ❖ دیتابیز در پروگرام اکسل کمیوتر جهت اداره و منجمنت پروگرام طرح گردید.

کمیته هماهنگی اچ ای وی و ایدز افغانستان

وزارت صحت عامه در سال ۱۳۸۶ هجری خورشیدی کمیته هماهنگی اچ ای وی و ایدز افغانستان را منحیث یک

جلسه کمیته هماهنگی اچ ای وی و ایدز افغانستان

ساختار متشکل از سکتور های متعدد غرض تسهیل و هماهنگی پاسخدهی به اچ ای وی و ایدز ایجاد نموده تا مساعی و مشارکت سالم میان دولت افغانستان، موسسات دولتی و غیر دولتی، جامعه مدنی و همکاران بین المللی را ایجاد نماید.

برای تقویت مزید امور کاری این کمیته در راستای انسجام فعالیت های اچ ای وی و ایدز، اخیراً دارالانشاء این کمیته نیز تأسیس گردیده است. دارالانشاء متذکره در قسمت هماهنگی و تقویت پالیسی و

ستراتیژی اچ ای وی و ایدز کار خواهد نمود و نیز با ارایه خدمات به این کمیته و گروپ های کاری آن از طریق تأمین ارتباطات موثر میان مراجع ذیربط، مؤثریت امور این کمیته را بهبود خواهد بخشید.

پلان های آینده

- ❖ طرح و تطبیق پالیسی ها بشمول پالیسی ملی اچ ای وی و ایدز و پالیسی های سکتوری برای وزارت خانه های عدلیه، امور داخله و معارف.
- ❖ تطبیق پالیسی معاوضوی اوپیوئید (OST) و آغاز تداوی میتادون در افغانستان.
- ❖ ادامه و توسعه فعالیت های بلند بردن آگاهی عامه در مورد اچ ای وی و ایدز به سطح ملی.
- ❖ توسعه فعالیت های جلب حمایت مراجع مختلف در خصوص پروگرام های اچ ای وی و ایدز و بهبود هماهنگی میان مراجع مربوط.
- ❖ ادامه و توسعه فعالیت ها در قسمت بهبود اداره و ظرفیت کاری برنامه ملی کنترول ایدز.
- ❖ ادامه و توسعه فعالیت ها بمنظور بهبود و تقویت سیستم ملی نظارت و ارزیابی و سرویلانس.
- ❖ ادامه و توسعه فعالیت ها جهت بهبود کیفیت عرضه خدمات از طریق موسسات تطبیق کننده غیر دولتی.

چالش ها

- ❖ موجودیت تبعیض و بدبینی در برابر اچ ای وی و ایدز
- ❖ چون تطبیق پروژه های اچ ای وی و ایدز در افغانستان جدیداً تجربه میگردد؛ لذا، ظرفیت لازمه تا الحال بصورت کامل در این عرصه انکشاف ننموده است.
- ❖ سطح پائین آگاهی در مورد اچ ای وی و ایدز در سطوح مختلف جامعه